

32002R1019

14.6.2002

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 155/27

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 1019/2002**z dne 13. junija 2002****o tržnih standardih za oljčno olje**

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Sveta št. 136/66/EGS z dne 22. septembra 1966 o skupni ureditvi trga za olja in masti ⁽¹⁾, nazadnje spremenjene z Uredbo (ES) 1513/2001 ⁽²⁾, ter zlasti člena 35a Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Oljčno olje ima nekatere lastnosti, zlasti senzorične in hranilne, ki mu ob upoštevanju proizvodnih stroškov omogočajo doseganje razmeroma visokih tržnih cen v primerjavi z večino drugih masti rastlinskega izvora. Zaradi takih razmer na trgu naj bi se določili novi tržni standardi za oljčno olje, ki bi zlasti zajemali posebne predpise za označevanje, s katerimi bi dopolnili predpise iz Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaj držav članic v zvezi z označevanjem, predstavitevijo in oglaševanjem živil ⁽³⁾, kakor je bila spremenjena z Direktivo Komisije 2001/101/ES ⁽⁴⁾, in zlasti predpisov iz člena 2 Direktive.
- (2) Da bi zagotovili pristnost prodajanih oljčnih olj, naj bi bila embalaža za prodajo na drobno majhna in opremljena s primernim sistemom za zapiranje. Vendar pa naj bi države članice smele odobriti večjo embalažo za gostinske obrate in podobne ustanove.
- (3) Poleg obveznih opisov za različne kategorije oljčnega olja iz člena 35 Uredbe št. 136/66/EGS naj bi bili potrošniki obveščeni o vrstah ponujenega oljčnega olja.
- (4) Zaradi tradicij v kmetijstvu in krajevnih običajev pri proizvodnji in mešanju so lahko neposredno tržena deviška oljčna olja precej različnega okusa in kakovosti odvisno od njihovega geografskega porekla. To znotraj iste kategorije lahko privede do razlik v ceni, ki pomenijo motnjo na trgu. V drugih kategorijah jedilnega oljčnega olja ni večjih razlik, povezanih z izvorom, zato bi

navedba geografskega porekla na embalaži takega olja potrošnike lahko navajala k domnevi, da razlike v kakovosti res obstajajo. Da ne bi bil moten trg z jedilnimi oljčnimi olji, naj bi se torej oblikovali standardi Skupnosti za geografsko poreklo, omejeni na ekstra deviška in deviška oljčna olja, ki izpolnjujejo natančne pogoje. Cilj je sistem, ki vključuje obvezno geografsko poreklo za ti kategoriji oljčnega olja. Ker pa ne obstaja ureditev za spremljanje in preverjanje vseh količin oljčnega olja v obtoku, takega sistema v sedanjosti ni mogoče vpeljati, zato bo treba uvesti neobvezno ureditev za ekstra deviško in deviško oljčno olje.

- (5) Obstoječe blagovne znamke, ki vključujejo navedbe krajev, se lahko še naprej uporabljajo pod pogojem, da so bile v preteklosti uradno registrirane v skladu s prvo Direktivo Sveta 89/104/EGS z dne 21. decembra 1988 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z blagovnimi znamkami ⁽⁵⁾, spremenjene z Odločbo 92/10/EGS ⁽⁶⁾ ali z Uredbo Sveta (ES) št. 40/94 z dne 20. decembra 1993 o blagovni znamki Skupnosti ⁽⁷⁾, spremenjeni z Uredbo (ES) št. 3288/94 ⁽⁸⁾.
- (6) Regionalna označba porekla je lahko zajeta z zaščiteno označbo porekla (ZOP) ali zaščiteno geografsko označbo (ZGO) v skladu z Uredbo Sveta (EGS) št. 2081/92 z dne 14. julija 1992 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske pridelke in živila ⁽⁹⁾, nazadnje spremenjeni z Uredbo Komisije (ES) št. 2796/2000 ⁽¹⁰⁾. Označbe, ki označujejo regionalno poreklo naj bi bile omejene na ZOP in ZGO, da bi se izognili zmeda med potrošniki, ki bi utegnili pripeljati do motenj na trgu. Pri uvoženih oljčnih oljih je treba upoštevati določbe o nepreferencialnem poreklu blaga, določene z Uredbo Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o uveljavitvi carinskega zakonika Skupnosti ⁽¹¹⁾, nazadnje spremenjene z Uredbo (ES) št. 2700/2000 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹²⁾.

⁽¹⁾ UL L 172, 30.9.1966, str. 3025/66.⁽²⁾ UL L 201, 26.7.2001, str. 4.⁽³⁾ UL L 109, 6.5.2000, str. 29.⁽⁴⁾ UL L 310, 28.11.2001, str. 19.⁽⁵⁾ UL L 40, 11.2.1989, str. 1.⁽⁶⁾ UL L 6, 11.1.1992, str. 35.⁽⁷⁾ UL L 11, 14.1.1994, str. 1.⁽⁸⁾ UL L 349, 31.12.1994, str. 83.⁽⁹⁾ UL L 208, 24.7.1992, str. 1.⁽¹⁰⁾ UL L 324, 21.12.2000, str. 26.⁽¹¹⁾ UL L 302, 19.10.1992, str. 1.⁽¹²⁾ UL L 311, 12.12.2000, str. 17.

- (7) Če se označba porekla deviškega oljčnega olja nanaša na Skupnost ali državo članico, je treba upoštevati, da na kakovost in okus olja ne vplivajo zgolj uporabljene oljke, temveč tudi načini in tehnike stiskanja. Označba porekla se mora torej nanašati na zemljepisno območje, na katerem je bilo pridelano oljčno olje, ki je navadno hkrati območje, na katerem je bilo olje iztisnjeno iz oljk. Vendar pa v nekaterih primerih olje ni iztisnjeno tam, kjer so bile pridelane oljke, in ta podatek naj bi bil naveden na embalaži ali nalepkah, pritrjenih nanjo, da bi preprečili zavajanje porabnikov in motnje na trgu z oljčnim oljem.
- (8) V Skupnosti in državah članicah je večji delež trženega deviškega oljčnega olja sestavljen iz mešanic oljčnih olj, s čimer se zagotavljajo stalna kakovost in značilne senzorične lastnosti, ki jih pričakuje trg. Značilnosti deviškega oljčnega olja na posameznih območjih so zagotovljene kljub dodatku majhnega deleža oljčnega olja z drugega območja, včasih pa prav zato. Da bi zagotovili redno ponudbo na trgu v skladu s tradicionalnimi trgovinskimi tokovi in ob upoštevanju nihanj v proizvedeni količini, značilnih za oljkarstvo, naj bi se geografsko poreklo, ki omenja Skupnost ali državo članico, ohranilo, kadar je izdelek mešanica z majhnim deležem oljčnega olja z drugih območij. Vendar pa je treba potrošnike v takih primerih obvestiti, da izdelek ne izvira v celoti z območja, ki ga pokriva označba označbe porekla.
- (9) Po Direktivi 2000/13/ES navedbe na oznakah ne smejo zavajati kupca, zlasti glede značilnosti posameznega oljčnega olja, ali proizvodu pripisovati značilnosti, ki jih nima, ali napeljati na domnevo, da ima posebne značilnosti, čeprav ima take lastnosti večina olj. Za nekatere splošno uporabljane, neobvezne oznake, ki so specifične za oljčno olje, se prav tako zahtevajo usklajeni predpisi za natančno določitev takih navedb in zagotovitev preverjanja njihove pravilnosti. Skladno s tem naj bi izraza „hladno prešano“ in „hladno stiskano“ ustrezala tehnološko določenemu tradicionalnemu načinu proizvodnje. Senzorične lastnosti morajo temeljiti na objektivnih ugotovitvah. Omenjanje zgolj kislosti napačno navaja na lestvico absolutne kakovosti, ki je za kupce zavajajoča, saj ta dejavnik predstavlja kakovostno vrednost zgolj v povezavi z drugimi značilnostmi obravnavanega oljčnega olja. Torej naj bi se zaradi širjenja nekaterih oznak in njihovega gospodarskega pomena vzpostavila objektivna merila za njihovo uporabo, da bi poskrbeli za preglednost trga z oljčnim oljem.
- (10) Sprejeli naj bi se ukrepi, s katerimi bi zagotovili, da živila, ki vsebujejo oljčno olje, ne izkoriščajo potrošnikov s poudarjanjem slovesa oljčnega olja, ne da bi jasno navedli pravo sestavo proizvoda. Odstotek oljčnega olja in nekatere navedbe, specifične za proizvode, ki so sestavljeni izključno iz mešanice rastlinskih olj, morajo biti zato jasno razvidni na oznaki. Poleg tega je treba upoštevati posebne določbe iz nekaterih uredb, ki se nanašajo na proizvode iz oljčnega olja.
- (11) Imena kategorij oljčnega olja ustrezajo fizikalno-kemijskim in senzoričnim značilnostim, ki so določene v Prilogi k Uredbi št. 136/66/EGS in v Direktivi Komisije (EGS) št. 2568/91 z dne 11. julija 1991 o značilnostih oljčnega olja in olja iz oljčnih tropin ter ustreznih analiznih metod ⁽¹⁾, nazadnje spremenjeni z Uredbo (ES) št. 796/2002 ⁽²⁾. Vse druge oznake na etiketi morajo biti podprte z objektivnimi elementi, s čimer se zagotovi, da se potrošniki ne zavajajo in da ni motena konkurenca na zadevnih trgih z olji.
- (12) V okviru sistema pregledov, določenem v členu 35a(2) Uredbe št. 136/66/EGS, morajo države članice navesti, katera dokazila je treba predložiti, in denarne kazni v primeru drugačnih izrazov na etiketi. Ne da bi vnaprej izločili kakršno koli možnost, bi lahko taka dokazila vključevala ugotovljena dejstva, izsledke analiz ali zanesljive podatke ter upravne ali računovodske informacije.
- (13) Ker morajo biti pregledi podjetij, pristojnih za označevanje, izvedeni v državi članici, kjer imajo sedež, mora obstajati postopek upravnega sodelovanja med Komisijo in državami članicami, kjer se olje trži.
- (14) Da bi lahko ocenili ukrepe, ki jih določa ta uredba, mora zadevna država članica poročati o okoliščinah in morebitnih težavah.
- (15) Da bi omogočili obdobje prilagajanja novim standardom in oblikovanje načina za njihovo izvajanje, naj bi se obdobje uporabe Uredbe Komisije (ES) št. 2815/98 z dne 22. decembra 1998 o tržnih standardih za oljčno olje ⁽³⁾, nazadnje spremenjene z Uredbo (ES) št. 2152/2001 ⁽⁴⁾, podaljšalo in uporaba te uredbe odložila.
- (16) Upravljalni odbor za olja in masti ni podal mnenja v časovnem roku, ki ga je določil njegov predsednik –

⁽¹⁾ UL L 248, 5.9.1991, str. 1.

⁽²⁾ UL L 128, 15.5.2002, str. 8.

⁽³⁾ UL L 349, 24.12.1998, str. 56.

⁽⁴⁾ UL L 288, 1.11.2001, str. 36.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 4

Člen 1

1. Brez poseganja v Direktivo 2000/13/ES ta uredba določa posebne standarde za trženje oljčnih olj in olj iz oljčnih tropin, na katere se nanašajo točke 1(a) in (b), 3 ter 6 Priloge k Uredbi št. 136/66/EGS, na ravni prodaje na drobno.

2. Za namen te uredbe raven trgovine na drobno pomeni prodajo olja, kakor je navedeno v odstavku 1, v naravnem stanju ali v živilu, končnemu potrošniku.

Člen 2

Olja, kakor so navedena v členu 1(1), so končnemu potrošniku na voljo v embalaži z največ petimi litri prostornine. Taka embalaža je opremljena s sistemom odpiranja, ki ga po odprtju ni več mogoče zapečatiti, in označena v skladu s členi 3 do 6.

Vendar pa lahko pri oljih, namenjenih porabi v restavracijah, bolnišnicah, menzah in drugih podobnih obratih, države članice določijo največjo prostornino, ki presega petlitrsko embalažo, odvisno od vrste zadevnega obrata.

Člen 3

Oznaka olj, kakor so navedena v členu 1(1), poleg trgovskega imena v skladu s členom 35 Uredbe št. 136/66/EGS v jasni in neizbrisni pisavi navaja tudi naslednje informacije o kategoriji olja:

(a) ekstra deviško oljčno olje:

„oljčno olje višje kategorije, pridobljeno neposredno iz oljk in zgolj z mehanskimi postopki;“

(b) deviško oljčno olje:

„oljčno olje, pridobljeno neposredno iz oljk in zgolj z mehanskimi postopki;“

(c) oljčno olje, sestavljeno iz rafiniranih oljčnih olj in deviških oljčnih olj:

„olje, ki vsebuje zgolj rafinirana oljčna olja in olja, pridobljena neposredno iz oljk;“

(d) olje iz oljčnih tropin:

„olje, ki vsebuje izključno olja, pridobljena z obdelavo proizvoda, pridobljenega po ekstrakciji oljčnega olja, in olja, pridobljena neposredno iz oljk;“

ali

„olje, ki vsebuje zgolj olja, pridobljena s predelavo olja iz oljčnih tropin, in olja, pridobljena neposredno iz oljk.“

1. Samo ekstra deviško in deviško oljčno olje, kakor je opredeljeno v točkah 1(a) in (b) Priloge k Uredbi št. 136/66/EGS, je lahko na etiketi opremljeno z oznako označbe porekla, pod pogoji iz odstavkov 2 do 6.

Za namen te uredbe „označba porekla“ pomeni navedbo zemljepisnega območja na embalaži ali etiketi, ki ji je priložena.

2. Označba porekla lahko navaja regionalno poreklo za proizvod z zaščiteno označbo porekla ali zaščiteno navedbo porekla v skladu z Uredbo (EGS) št. 2081/92. Take označbe pokriva navedena uredba.

V drugih primerih je označba porekla navedba države članice, Skupnosti ali tretje države.

3. Imena znamk ali podjetij, ki so zaprosili za registracijo najpozneje 31. decembra 1998 v skladu z Direktivo 89/104/EGS ali najpozneje 31. maja 2002 v skladu z Uredbo (ES) št. 40/94, se ne bodo štela kot označba porekla, ki jih zajema ta uredba.

4. Pri uvozu iz tretje države se označba porekla določi v skladu s členi 22 do 26 Uredbe (EGS) št. 2913/92.

5. Označba porekla, ki omenja državo članico ali Skupnost, ustreza zemljepisnemu območju, kjer so bile pridelane oljke ali kjer leži oljarna, v katerem je bilo olje iztisnjeno iz oljk.

Če so bile oljke pridelane v državi članici ali tretji državi, ki ni država, v kateri leži oljarna, kjer je bilo olje iztisnjeno iz oljk, geografsko poreklo vsebuje naslednje besedilo: „(ekstra) deviško oljčno olje, pridobljeno v (Skupnosti ali ime zadevne države članice) iz oljk, pridelanih v (Skupnosti ali ime zadevne države članice ali države)“.

6. Pri mešanicah ekstra deviških oljčnih olj ali deviških oljčnih olj, v katerih jih več kot 75 % izvira, v smislu prvega pododstavka odstavka 5 tega člena, v isti državi članici ali v Skupnosti, je lahko navedeno glavno poreklo, ki mu sledi navedba najmanjšega deleža (75 % ali več), ki je v resnici iz glavnega kraja izvora.

Člen 5

Med neobveznimi navedbami, ki se lahko pojavijo na oznaki olja, kakor navaja člen 1(1), tiste iz tega člena ustrezajo naslednjim zahtevam:

(a) oznaka „prvo hladno prešanje“ se lahko pojavi samo na deviških ali ekstra deviških oljčnih oljih, pridobljenih pri temperaturi pod 27 °C s prvim mehanskim stiskanjem oljne drozge s tradicionalnim sistemom stiskanja s hidravličnimi prešami;

- (b) navedba „hladno stiskanje“ se lahko pojavi samo pri deviških ali ekstra deviških oljčnih oljih, pridobljenih pri temperaturi pod 27 °C s precejanjem ali centrifugiranjem oljčne drozge;
- (c) navedba senzoričnih značilnosti se lahko uporabijo samo, če temeljijo na izsledkih analize metode, določene z Uredbo (EGS) št. 2568/91;
- (d) navedba kislosti ali najvišje kislosti se lahko uporabi samo, če jo v isti velikosti pisave in v istem vidnem polju spremlja oznaka peroksidnega števila, vsebnosti voskov in absorpcije ultravijolične svetlobe, določena v skladu z Uredbo (EGS) št. 2568/91.

Člen 6

1. Kadar je prisotnost olj, kakor je določeno v členu 1(1), v mešanici oljčnega olja in drugih rastlinskih olj poudarjena drugje na oznaki, ne na seznamu sestavin, z besedami, slikami ali grafiko, mora zadevna mešanica nositi naslednji trgovsko ime: „Mešanica rastlinskih olj (ali imena posameznih rastlinskih olj) in oljčnega olja“, ki mu neposredno sledi odstotek oljčnega olja v mešanici.

Prisotnost oljčnega olja je lahko s slikami ali grafiko poudarjena na oznaki mešanice, kakor določa prvi pododstavek, samo kadar obsega več kot 50 % zadevne mešanice.

2. Razen v primerih, na katere se nanašajo posebni predpisi za posamezne proizvode z vsebnostjo oljčnega olja, trgovskemu imenu živila neposredno sledi odstotek oljčnega olja glede na neto težo živila, kadar je prisotnost oljčnega olja v živilu, razen tistih iz odstavka 1, z besedami, slikami ali grafiko poudarjena drugje na oznaki, ne na seznamu sestavin.

Odstotek dodanega oljčnega olja glede na skupno neto maso živila se lahko zamenja z odstotkom dodanega oljčnega olja glede na skupno maso maščob, pri tem pa se doda besedilo odstotek maščob.

3. Kjer je prisotno olje iz oljčnih tropin, se smiselno uporabljata odstavka 1 in 2, besedilo „oljčno olje“ pa se zamenja z besedilom „olje iz oljčnih tropin“.

Člen 7

Na zahtevo države članice, kjer je sedež proizvajalca, distributerja ali prodajalca na oznaki, zadevna stranka predloži dokumentacijo v podporo navedbam iz členov 4, 5 in 6, na podlagi enega ali več od naslednjih elementov:

- (a) podatke ali znanstveno ugotovljena dejstva,
- (b) izsledke analiz ali samodejnih merjenj na reprezentativnih vzorcih,

- (c) upravne ali računovodske podatke, hranjene v skladu s predpisi Skupnosti in/ali nacionalnimi predpisi.

Zadevna država članica dovoli odstopanje med navedbami iz členov 4, 5 in 6 in tistimi, ki se pojavljajo na oznaki, ter ugotovitvami na podlagi priložene dokumentacije in/ali primerjalnih strokovnih mnenj, ob upoštevanju natančnosti in ponovljivosti metod ter zadevne dokumentacije in, kjer je to ustrezno, točnosti in ponovljivosti primerjalnih strokovnih mnenj.

Člen 8

1. Vsaka država članica Komisiji pošlje naziv in naslov organa ali organov, pristojnih za spremljanje in nadzor uporabe te uredbe, ta pa obvesti druge države članice in vse druge zainteresirane stranke, ki to zahtevajo.

2. Država članica, kjer je sedež proizvajalca, distributerja ali prodajalca na oznaki, na podlagi zahteve za verifikacijo odvzame vzorce pred koncem meseca, ki sledi mesecu zahteve, in preveri resničnost oznak na zadevni oznaki. To zahtevo lahko pošljejo:

- (a) pristojni oddelki Komisije;
 - (b) organizacija izvajalcev, ki jo odobri ta država članica v skladu s členom 4a Uredbe Sveta (ES) št. 1638/98 ⁽¹⁾;
 - (c) nadzorni organ druge države članice.
3. Zahteve, navedene v odstavku 2, spremljajo vsi potrebni podatki za zahtevano verifikacijo in zlasti:
- (a) datum vzorčenja ali nakupa zadevnega olja;
 - (b) ime ali naziv in naslov podjetja, kjer je bil odvzet vzorec ali kjer je bilo kupljeno zadevno olje;
 - (c) število zadevnih serij;
 - (d) kopija vseh oznak na embalaži zadevnega olja;
 - (e) izsledki analize ali drugih primerjalnih strokovnih mnenj, ki navajajo uporabljene metode ter naziv in naslov zadevnega laboratorija ali strokovnjaka;
 - (f) če je to primerno, ime dobavitelja olja, kakor ga navaja prodajalec.

4. Pred koncem tretjega meseca po mesecu zahteve iz odstavka 2 zadevna država članica prosilca obvesti o dodeljeni referenčni številki zahteve in izvedenih ukrepih.

Člen 9

1. Države članice storijo vse, kar je potrebno za zagotavljanje skladnosti s to uredbo, vključno s sistemom denarnih kazni.

⁽¹⁾ UL L 210, 28.7.1998, str. 32.

Države članice Komisijo obvestijo o v ta namen sprejetih ukrepih do najpozneje 31. decembra 2002, o spremembah teh ukrepov pa pred koncem meseca, ki sledi mesecu, v katerem so bile sprejete.

2. Za namen preverjanja navedb, iz členov 5 in 6, lahko zadevne države članice uvedejo program za odobritev podjetij, katerih obrati za pakiranje stojijo na njihovem ozemlju. Taka odobritev je za navedbe iz člena 4 obvezna.

Odobritev in alfanumerična identifikacijska številka se podelita vsakemu obratu, ki ju zahteva in izpolnjuje naslednje pogoje:

- (a) ima objekte za pakiranje;
- (b) se zaveže, da bo zbiral in hranil dodatno dokumentacijo, ki jo država članica zahteva v skladu s členom 7;
- (c) ima sistem skladiščenja, po katerem je mogoče preveriti izvor olj z označbo porekla v skladu z zahtevami zadevne države članice.

Kjer je to primerno, je etiketa opremljena z alfanumerično identifikacijsko številko odobrenega objekta za pakiranje.

3. Države članice lahko odobrene obrate, ki izpolnjujejo zahteve za odobritev v tržnem letu 2001/02, še naprej obravnavajo kot odobrene za pakiranje olj določenega izvora v skladu z Uredbo (ES) št. 2815/98.

Člen 10

Zadevne države članice Komisiji najpozneje do 31. marca vsako leto pošljejo poročilo z naslednjimi podatki za preteklo leto:

- (a) zahtevami za verifikacije, prejete v skladu s členom 8(2);

- (b) verifikacijami, izvedenimi in začetimi v preteklih tržnih letih, ki še vedno potekajo;

- (c) nadaljnjim ukrepanjem po izvedenih verifikacijah in uporabljenih denarnih kaznih.

V poročilu so ti podatki predstavljeni po letih, ko je bila izvedena verifikacija, in po kategoriji kršitve. Kjer je to ustrezno, se v njem navedejo morebitne specifične težave in predlagane izboljšave nadzora.

Člen 11

V členu 7 Uredbe (ES) št. 2815/98 se datum „30. junij 2002“ nadomesti z „31. oktober 2002“.

Člen 12

1. Ta uredba začne veljati sedmi dan po objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

2. Uporablja se od 1. novembra 2002, razen za proizvode, ki so bili zakonito proizvedeni in označeni v Evropski skupnosti ali uradno uvoženi v Evropsko skupnost ter sproščeni v prosti promet pred 1. avgustom 2002.

Člen 11 se uporablja od 1. julija 2002.

Členi 3, 5 in 6 se uporabljajo od 1. novembra 2003.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 13. junija 2002

Za Komisijo

Franz FISCHLER

Član Komisije